

mesi udvarház élete; 3. a lovagi élet jellegzetességei; 4. Toldi, az ember; mi ragadja meg Toldi egyéniségéből a gyermeket? Cikkében bemutatja annak a tanárnak munkáját, aki nemcsak „elvégzi” a kiszabott tananyagot, hanem ennek kapcsán kutatja a gyermeki lélek felfogását és ismeretkörét is. *Cser János dr.* nyelvi pszichológiai kísérletéről számol be. A kísérlethől levont következtetéseiből megüti szemünket a következő megállapítása: „A népiskola VIII. osztálya pedig csak alig valamivel jobb a középiskola I. osztályánál. Ebből minden egyéb érv nélkül is képet alkothatunk a fővárosi népiskolák felső tagozatába járó gyermekek értelmi fejlettségéről, annál is inkább, mert az összes eddigi vizsgálataink hasonló megállapításokat eredményeztek.”

Egy cikk a nemzeti Gyermekhét lefolyásáról tudósít.

„Figyelő” rovatában ismerteti a budapesti Uj Iskola nagyértékű kiállítását és a Szegeden megalakult Pedagógusok Köre múlt évi munkásságát, melyet a többi, főként egyetemi városban is követendő példának jelöl meg.

A Fizikai és Kémiai Didaktikai Lapok VI. évfolyamának 1. számában különös érdeklődésünkre tarthat számot *Regős József* statisztikával támogatott kísérlete arról a kérdésről, vajjon az eredmény igazolja-e a munkáltató tanítás jogosultságát. Vizsgálatát a vegytan köréből vette. A számok itt is igazolják a tanulókísérletek fontosságát és maradandóbb voltát. Szükség volna minél több hasonló vizsgálatra, hogy a nagy számok törvénye győzze meg a kételkedőket és elvi okokból ellenzőket az eljárás szükségességéről. Kicsiny cikk, de tartalmát és a hozzá szükséges munkát tekintve, nagy értékű *Balyi Károlyé*, amelyben statisztikában tárja elénk a középiskolai fizikai gyakorlatok múlt évi mérlegét. Megállapítható, hogy a fizikai gyakorlatok a középiskolákban tovább fejlődtek, még pedig a munkáltató tanítás növekedett a különálló gyakorlatokkal szemben. *Balás Piri Lajos* egy munkaórát mutat be részletesen a felső mezőgazdasági iskola kémia tanításából. *Loczka Alajos* ebben a számban folytatja „A kémia tanításának története” című nagyértékű tanulmányát. A folyóirat nevezetesebb cikkei még: *Erdey-Gruz Tibornak* a nehézhidrogén és vegyületeiről, *Selényi Pálnak* a tértöltésű áramok elemi levezetéséről, *Boros Istvánnak* a kémiai elemgyűjteményről.

Az Iskola és Egészség III. évfolyamának első számában *Boda István* „A pedagógia néhány alapkérdése” cím alatt sok nevelési hiányra, illetve rosszul megoldott problémára mutat rá. Kiemeli, hogy a pedagógiai eljárások, a nevelés sok nehéz kérdése csak akkor lesz jobban megoldható, ha úgy a tanárság, mint a szintén közvetlenül érdekelt iskolaorvosok pszichológiai ismeretei a mainál alaposabbak lesznek. *Marcsek János* „A belső elválasztású mirigyek működése és zavarai különös tekintettel az iskoláskorra” című cikkében részletesen ismerteti a hormonok csökkenésével, vagy túltermelésével beálló zavarokat, amelyeknek felismerése elsőrendű fontosságú az iskolaorvosra nézve, de sok gyermekkori abnormitást és rendellenességet magyaráz meg a pedagógusnak is. *Tóth Tibor* cikke az iskolapad méreteiről föltétlenül olyan megállapításokat és pontos méreteket tartalmaz, amelyeket ha talán nem is lehet teljes mértékben betartani, de higiénikus iskolaberendezésnél föltétlenül figyelembe kell venni. Új iskolák behútorozói részére, vagy padcsere alkalmával mértéktáblázataival nélkülözhetetlen útbaigazításokat nyújt.

A székesfőváros közoktatásügyi ügyosztálya „A Preventív Egészségtan Vázlata” című füzet kiadásával nagy és hasznos szolgálatot tett az iskola-orvosoknak, illetve az egészségtant tanító tanároknak. A füzet dr. Perjéssy Kálmán munkája. A Vázlat tanmenete, 56 órának megfelelő tananyagbeosztást, a szemléltetéshez szükséges normáljegyzéket tartalmaz. A folyóirat a Vázlatból közöl egyes részeket. Célja a Vázlatnak, hogy a tanuló ne csak megtanulja a tananyagot, ne csak iskolai órát lásson benne, hanem hogy aktív cselekvéssel és meglátással önmaga és környezete preventív egészségvédelmét gyakorolni képes legyen.

K. Palik Ibolya a tanítónak mesterségéből folyó betegségeivel foglalkozik. Megállapítja, hogy a tanító testi leromlása, gyengesége a tanulókra rossz hatással van. A tanulók részéről sajnálatra nem, csak gúnyra számíthat. A tökéletlen szellőztetés sok évi lassú hatása neuraszténia, illetve nők-nél hisztériára vezethet. A mesterséggel együtt járó hallási és látási zavarok, legyengülés szintén csökkenti a kívánt nevelőhatást. A táplálkozás beosztottsága, a csekély fizikai munka, párosulva esetleg alkohol, vagy dohány fokozott élvezésével könnyen vezet érlemeszesedésre. A gyermekekkel, füzetekkel, rajzaikkal való közvetlen érintkezés gyakran vezet fertőzésre nemcsak a tanítótól a gyermek felé, hanem gyakran fordítva is. Ebből a szempontból különösen a tüdővész jöhet számításba. (Tanító gyermekei mennek át a legtöbb fertőző betegségen, mert tanítószülője is baktérium-hordozó lehet. Szerk.) Az iskola poros, száraz levegője gyakran támadja meg a tanító gégejét. Fölveti annak szükségét, hogy nemcsak a tanulókat kellene az iskolaorvosnak időnként megvizsgálni, hanem a nevelésükkel foglalkozó tanítókat és tanárokat is, hogy idején adott tanácsokkal őket a bajra, annak gyógyítására figyelmeztessék és ezáltal a tanítók fontos nemzedéknevelő munkáját biztosítsák.

A Kereskedelmi Szakoktatás 1935—36. évi 3. számában Rakitovszky István befejezi „Közgazdasági pedagógiai és nemzetnevelési alapelvek” című hosszabb tanulmányát. Farkas Mihály a kettős könyvvitelnek az érvényben levő adótörvényekhez való simítására mutat példát. Molnár József „Céljaink és történelemtanításunk” című cikkében a kereskedelmi iskolai történelemtanításnak és a közgazdasági ismereteknek szoros összekapcsolását tartja szükségesnek. A folyóirat könyv- és folyóiratszemléje főként szakmunkákat ismertet.

Matzkó Gyula.

Monatschrift für höhere Schulen 1935. évfolyamának egyes számai mind külön-külön problémákkal foglalkoznak. Így az 1. számban a film- és rádió szerepe az oktatásban nyer több oldalról megvilágítást. Ismeretes, hogy ezzel a kérdéssel már 1934-ben foglalkozott a filmoktatás római kongresszusa és a következő, — pedagógiai szempontból fontos, — megállapodásra jutott: 1. a mozgókép a legjelentősebb oktatási segédeszközök egyike. Ezért minden oly oktatási területre be kell vezetni, ahol csak hasznosítható, úgy azonban, hogy az oktatófilmnek alkalmazkodnia kell a tantárgyhoz és a tanulók fejlettségi fokához. — 2. Az oktatófilmnek nem szabad akadályul szolgálnia abban, hogy a tanító a saját egyéni eljárásait alkalmazhassa (pl. magyará-